

Webbinarium angående cybersäkerhetslagens tillämpningsområde

Webbinariets upplägg

- Introduktion (Hans Andersson)
- Omfattas lärosäten i egenskap av att vara lärosäten? (Hans Andersson)
- Omfattas lärosäten för verksamhet inom Forskning, Hälso- och sjukvård och/eller Molntjänster? (David Byers)
- Frågor och kommentarer

Cybersäkerhet – avgörande för att vi ska kunna bedriva vår verksamhet!

- Administration är grundläggande. Men i lagom dos!
- Resurser ska styras mot reell säkerhet, inte mot administrativ säkerhet

Regelverk att förhålla sig till

- Cybersäkerhetslagen (2025:1506) och cybersäkerhetsförordningen (2025:1507) gäller från den 15 januari 2026 och implementerar NIS2-direktivet i svensk rätt
- Regeringen fattar idag (!) beslut om vilka enskilda utbildningsanordnare som ska undantas
- MCFFS 2026:1 föreskrifter om anmälan och identifiering av väsentliga och viktiga verksamhetsutövare gäller från 2 februari 2026 och sker via portal på MCFs webbplats
- *Verksamheter ska själva avgöra ifall de omfattas och anmäla sig*

Tre medskick mot följande bakgrund

”Vår bild är att lärosätena är ambitiösa när det gäller att följa alla typer av regelverk.” *Generella regelverk för förvaltningsmyndigheter. Konsekvenser för universitet och högskolor*. Statskontoret 2025:11

- *Snits* – statliga nätverket för informationssäkerhet.
- 13 mars 2025: 34 av 370 myndigheter deltog
- varav 15 lärosäten! (min uppskattning)

Medskick 1: Ta det lugnt!

- **2 §** Verksamhetsutövare ska så snart det kan ske anmäla sig till den myndighet som regeringen bestämmer. 2 kap 2 §
- **Ni behöver inte hänga på låset den 2 februari**
 - Direktivet skulle ha varit implementerat 18 oktober 2024...

Medskick 2: Ta det lugnt – och ta fram en plan

- **Om** ni bedömer att ni omfattas av Cybersäkerhetslagen; lärosätet
 - skulle inte vara ”färdigt” den 15 januari,
 - ska inte vara färdigt den 2 februari
 - ska inte vara färdigt den dag respektive föreskrift börjar gälla.
- Däremot bör ni få på plats en mer konkret plan för hur ni ska bli färdiga

MCFs förslag till föreskrifter om säkerhetsåtgärder och utbildning

- MCF har givetvis goda intentioner, men förslaget är inriktat på hur arbetet ska bedrivas istället för vad som ska uppnås
- Föreskrifter ska vara klara senare i vår
- Men 300 remissvar och ”politiken har noterat kritiken”
 - *MSB:s föreskrifter kostar miljarder i onödan* SvD 251208 – Lantmännen, Arla, Scan, Svensk Dagligvaruhandel, LRF, Livsmedelsföretagen
 - *MCF:s förslag försämrar cybersäkerheten* DI 260107, Hans Andersson förvaltningschef Södertörns högskola
 - *Förenkling är inte ett särintresse* SvD 260123 – ordförande Regelrådet, Implementeringsrådet samt Förenklingsrådet

Varje lärosäte måste självt ta ställning

- Av Sveriges 38 lärosäten finns det de som omfattas
- Det finns ett antal som inte omfattas
- Och däremellan finns ett utrymme för tolkningar

Om statliga lärosäten

1 kap 3 § Lagen gäller för en verksamhetsutövare som är

1. en statlig myndighet med befogenhet att fatta beslut som påverkar fysiska eller juridiska personers rättigheter när det gäller gränsöverskridande rörlighet för personer, varor, tjänster eller kapital

Istället för att söka med ljus och lykta efter sådana beslut kan man konstatera att

Det skulle kunna argumenteras för att även beslut som **indirekt** påverkar exempelvis möjligheten för en individ **att studera, arbeta** eller etablera sig i en annan medlemsstat ... innebär att kriteriet ... är uppfyllt. Med det resonemanget skulle till exempel varje myndighets beslut om anställning indirekt kunna anses ha sådana effekter. Regeringen bedömer dock, i linje med Brå, **att det skulle innebära en för extensiv tolkning av kriteriet** (prop 2025/26:28, sid 58)

Medskick 3

- **Det är en mer än rimlig tolkning att statliga lärosäten inte omfattas av Cybersäkerhetslagen utifrån att de är statliga myndigheter som fattar nämnda beslut**
 - (Jag har i utskick till samtliga lärosäten 251208 efterfrågat en annan tolkning, men inte fått in någon)
- Om ett lärosäte går med påverkas övriga statliga lärosäten

Om **enskilda** utbildningsanordnare

- **4 §** Lagen gäller också för en verksamhetsutövare som
 1. [...] är en enskild utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina,
 2. är etablerad i Sverige, och
 3. storleksmässigt motsvarar eller är större än ett medelstort företag.

Forskningsverksamhetens omfattning och innehåll bör vara sådana omständigheter som utgör grund för att det föreligger särskilda skäl för undantag (prop 2025/26:28)

Regeringen idag beslut om sådana undantag!